RREGULLI FUNDAMENTAL I RREGULLIMIT DHE DMOKRACISË

Joseph K. Witmer, Këshillëtar
Komisioni i Pensivanisë për Ndërmarrje të Shërbimeve Publike
Delegacioni i NARUC
Prezantimi në UNMIK/Kosovo
Shërbimi Universal dhe Tregjet Liberale
Karakteristikat Kryesore të Komisioneve Rregullative
5 nëntor 2007

“Demokracia është forma më e mirë e argëtimit të vazhdueshëm.”

- H.L. Mencken

Dhe është pa pagesë!

Rregullimi institucional

Sistemi federalist

Qeveria Kombëtare	Qeveria e Shteteve	Qeveria Lokale
:	:	:
Afarizmi ndërshtetëror komunal	Pushteti policor	Pushteti
:	:	:
Normat kombëtare	Normat shtetërore	Normat lokale (nëse ka)
Rregullatori federal	Agjencia shtetërore	Rregullatori komunal
FCC – Komunkimi	PaPUC	Këshilli komunal
FERC – Energji	PaPUC	Këshilli komunal

Afarizmi ndërshtetëror > Pushtet pa limite

Pushteti policor > Pushtet komunal pa limite

Pushteti komunal = Varësisht nga kushtetuta e shtetit

Struktura organizative

Qeveria kombëtare	Qeveria e shtetit	Qeveria Lokale
Presidenti – Ekz.-	Guvernatori - Ekz.	Prefekti– Ekz.
Kongresi – Leg.-Apr/$	Kuvendi – Leg.-Apr/$	Këshilli – Leg.-Apr/$
Gj. Supreme – Ligj	Gj. Supreme – ligj.	Rajoni – ligj

Ekz = Ekzekutiv & Emërtim = Emërton Komisarin
Leg. = Kuvendi legjislativ që miraton emërimin dhe buxhetin
Ligj = Gjykata që revidon ligjshmërinë e vendimeve të agjencisë
Cmm = Agjenci apo komision me Ekzekutiv Plural për rregullin e shumicës

Struktura operative në Pensilvani

PaPUC Roli dhe funksioni - Ekspertët e Komisionit, vendime afatshkurta ekonomike dhe mbi tarifat që mund të jenë jo të favorshme për zyrtarët që zgjedhen nga konsumatorët (Guvernatori dhe Kuvendi)

PaPUC Emërimi - 5 Komisarë emërohen nga Guvernatori por miratohen nga Senati (1/2 i Kuvendit të Përgjithshëm dhe ½ i përfaqësuesve të shtetit)

PaPUC Buxheti – i dorëzohet Kuvendit të Përgjithshëm; Senati duhet ta miratojë Buxhetin (pas dëgjimeve) ndërsa Guvernatori duhet ta nënshkruajë atë. Kuvendi i pari merret me buxhet. Kuvendi i Përgjithshëm mund të mbajë 'dëgjime' lidhur me agjencinë. Të gjitha tri institucionet (Guvernatori, Përfaqësuesit, Senati) nuk mund të jenë nga e e njëjta parti.

PaPUC Financimi – nuk ka të ardhura nga taksat e përgjithshme; buxheti vjen nga "vlerësimi" mbi të ardhurat ndërshtetërore të të gjitha Kompanive të cilave PaPUC u ka lëshuar certifikatë

PaPUC vendimet – Rregulli i shumicës. Guvernatori nuk mund të emërojë më shumë se 3 nga 5 nga partia e tyre. Senati duhet të miratojë nominimet, përfshirë edhe ato nga partia opozitare.

Guvernatori – zgjedhet drejtpërdrejt me shumicë votash; JO gjithmonë i përket partisë me shumicë në kuvend apo senat. Kompromisi është i domosdoshëm.

Kuvendi i përgjithshëm – zgjedhet drejtpëdrejt me shumicë votash; JO gjithmonë i përket partisë së Guvernatorit apo shumicës në Senat. Në kuvend e senat gjithmonë ka persona të interesuar për tu bërë Guvernator.

Përvoja e gjatë

Pavarësia rregullative

Nuk ka ndikim të drejtpërdrejt nga Guvernatori apo Asambleja e Përgjithshëm (kongres e senat); Ex Parte Sundim i ligjit

Industria duhet të paraqitet para komisionit për të sqaruar pozitën e vet.

Asnjë "Ministri" apo "Ministër" nga partia shumicë në ekzekutiv nuk mund të kontrollëj PaPUC.

Asambleja e Përgjithshme pprcakton 'inpute ligjore' nga grupet e interesit dhe i financon ato nga Vlerësimi i shërbimeve publike; 'Avokuesit statutor' kanë të drejtë ligjore që të itnervenojnë në të gjitha fazat procedurale të PaPUC.

OSBA -	Zyra e Avokatit të Bizneseve të Vogla (Bizneset e vogla)
OCA -	Zyra e Avokatit të Konsumatorëve (Rezidencialë)
OTS -	Zyra e stafit të provimit (Prokuror i pavarur i PaPUC)

Shoqatat industriale dhe tregtare kanë të drejtë ligjore të kërkojnë pjesëmarrje në procedurat e PaPUC. Ato 'vetëfinancohen' nga industria apo grupet tregtare. Ato duhet të deklarojnë interesin e tyre brenda një kohe të caktuar.

Pavarësia rregullative

Shembuj të Shoqatave tregtare/industriale:

- IOGA - Shoqata e pavarur e Derivateve dhe gasit
- PTA - Shoqata telefonike e Pensilvanisë
- EAP - Shoqata energjetike e Pensilvanisë (gas dhe energji elektrike)
- NAWC - Shoqata kombëtre e kompanive të ujit

Konsumatorët individualë kanë të drejtë të dorëzojnë "ankesa formale" apo "ankesa joformale" tek PaPUC lidhur me cilësinë e shërbimit, tarifat apo shërbimet.

All Formal Commission proceedings are Open to Public, Require a Written Record examined by Anyone, and the Decision must be made at "Public Meeting" by vote of the 5 PaPUC Commissioners; (Sometimes "Secretarial Letter" does the same thing).

Ndikimi politik dhe pavarësia në vendimmarrje

- ✓ Ndryshimet e menjëhershme të normave tarifore apo cilësisë së shërbimeve menaxhohen nga PaPUC; Guvernatori dhe Asambleja e Përgjithshme kanë përgjegjësi 'të ulët' dhe delegojnë vendime të 'nivelit të ulët'
- ✓ Përcaktimi i 'normës tarifore' është funksion legjislativ; 'vendimet' janë funksion gjyqësor; ndërsa 'zbatimi' është funksion ekzekutiv; PaPUC i kryen të gjitha këto funksione por si 'agjenci' e legjislaturës.
- ✓ Vendimet e "përcaktimit të normës tarifore" bëhen në procedurat formale dhe të përcjella me regjistra me shkrim
- ✓ Pas procedurës formale, gjyqtari i së drejtës administrative (shërbyes civil) lëshon vendimit, palët mund të bëjnë kundërshtim apo kundërshtim reagues
- ✓ Pas kundërshtimit dhe kundërshtimit reagues, 5 komisarë të PaPUC votojnë në shumicë në takim publik lidhur me atë se cili do të jetë vendimi.
- ✓ Asnjë palë, guvernatori apo Asambleja e Përgjithshme nuk guxon të 'kontaktojë' PaPUC apo të 'diskutojë' mbi këtë çështje, përveç zyrtarisht
- ✓ Të gjitha vendimet mund ankimohen, dhe kjo shpesh ndodh, në Gjykatën e Komonuelthit, dhe sipas dëshirës, në gjykatën më të largë (Gj. Supreme të Pa)
- ✓ Asnjë komisar nuk mund të 'largohet' nga mandati 5 vjeçar, përveç në raste të sjelljes së keqe (kurrë nuk ka ndodhur në 75 vitet e fundit).
- ✓ Cilido nga 5 komisarët, apo të gjithë ata, mund të kërkohet të paraqitet në 'dëgjimet' e Asamblesë së Përgjithshme mbi vendimet (pasi që ato të merren) apo në takime me Guvernatorin;
- ✓ Cilido nga 5 komisarët, apo të gjithë ata, mund të riemërohen për një mandat tjetër me kalimin e mandatit 5 vjeçar. Kjo varet nga partia, vendimet dhe përkrahja

Pavarësia financiare

- Të ardhurat e përgjithshme – varen nga mbledhja e tatimeve; masë e përkohshme që varet nga ndryshimet në ekonomi.
- Të ardhurat e përgjithshme – varen nga rialokimi i tyre për çështje më të reja dhe më nxitëse
- Vlerësimet e shërbimit – mbipagesë ndaj të ardhurave të shërbimit publik
- Vlerësimet e shërbimit – kalkulohen pasi që të jetë miratuar buxheti
- Vlerësimet e shërbimit – më të parashikueshme por varen nga ndryshimet në industri
- Vlerësimet e shërbimit – vlerësimet mbi entitetet e ‘parregulluara’ siç janë ‘shërbimet informative’ e jo ‘telekomunikacioni’ apo ‘furnizuesit e energjisë’ e jo “EDC”
- Në përgjithësi: shtetet bazohen në vlerësime e jo të ardhura; më stabile; më pak të dukshme.

FUNDAMENTAL RULE

Joseph K. Witmer, Këshillëtar
Komisioni i Pensivanisë për Ndërmarrje të Shërbimeve Publike
Delegacioni i NARUC
Prezantimi në UNMIK/Kosovo
Karakteristikat Kryesore të Komisioneve Rregullative
5 nëntor 2007